

FOTO WOUTER VAN EMST

Birgit Pfeifer: "Ik wil geen paniek zaaien, maar morgen kan Windesheim aan de beurt zijn."

'School shooters zien zichzelf als martelaar'

'De' schoolschutter bestaat niet. Die aardige buurjongen kan morgen op zijn school een slachting aanrichten. Onderzoeker Birgit Pfeifer meende in 2011 een profiel te kunnen schetsen van de school shooter. Dat lukt niet, weet ze nu. Het enige dat ze met zekerheid kan vaststellen, is dat alle door haar onderzochte daders met dezelfde zingevingvragen worstelen.

"In Amerika, maar ook in Europa, denkt men dat de jongemannen die op hun school dood en verderf zaaien monsters zijn. Dat komt door de manier waarop de schutters in de media worden afgeschilderd. Als types die gewelddadige computerspellen spelen. Als eizgangers die gepest worden. Als psychisch gestoorden die uit een probleemgezin komen. Dat beeld klopt niet. De meerderheid is een niet-geesteszieke, populaire jongen afkomstig uit de betere milieus."

Puberteit

Hoofddocent Ivo/bve en onderzoeker bij het lectoraat veiligheid en sociale cohesie Birgit Pfeifer (48) weet na twee jaar researchen één ding zeker: een eenduidig profiel van de typische school shooter maken kan niet. Veel verder dan de constatering dat alle daders in de puberteit zitten en bijna altijd blank en mannelijk zijn, komen psychologen, criminologen en politiemensen niet. Pfeifer ontdekte tijdens haar promotieonderzoek in Nederland, Amerika, Duitsland en Finland dat een benadering vanuit de vakgebieden theologie en pedagogiek wel duidelijkheid schept.

"Schoolschutters worstelen met zingevingvragen over dood, isolatie en identiteit. Ze zijn banger voor isolatie en een gebrek aan toekomstperspectief dan voor doodgaan. Steeds vaker plegen ze zelfmoord. Hun dood ervaren ze als martelaarschap. De daders vinden dat ze als outcast behandeld worden en beseffen niet dat dat het effect is van hun eigen gedrag.

Ze voeden de agressie tegen degenen die hen uitsluiten. Omdat de school hun wereld is, nemen ze daar wraak voor het feit dat de hele maatschappij hen buitensluit."

"Ze voelen zich God en noemen zich dikwijls de 'engel der wrake', die 'afreken' namens zichzelf en anderen. Dat is hun identiteit. Ze voelen zich superieur. Ieder ander is automatisch inferieur. En omdat het de inferieure mensen zijn die de wereld verpesten en de dader niet snappen, verdienen die de kogel. De shooters beroepen zich op natuurlijke selectie. Het maakt hen niet uit wie ze in het vizier krijgen. Ze maken willekeurig slachtoffers."

Pfeifer bestudeerde tal van schokkende originele documenten en beelden. De conclusie: 90 procent van de schutters in spé beschrijft in detail wat hij gaat doen, maar bijna niemand neemt die signalen serieus. "Leerkrachten hebben hier een verantwoordelijkheid. Die moeten hun leerlingen beter leren kennen. De mentorrol moet uitdrukkelijker deel uitmaken van elk curriculum. Als je één keer in de week Duits geeft aan een groep van dertig pubers, herken je de signalen van een schoolschutter niet."

Rat

School shootings gebeuren op kleinstedelijke, witte scholen. Pfeifer: "Ik wil geen paniek zaaien, maar morgen kan Windesheim aan de beurt zijn. En dan zijn er bij deze hogeschool niet genoeg mensen die de door ons lectoraat ontwikkelde amoktraining hebben gehad en een risicoanalyse kunnen maken. Er zijn hier maar weinig veilige plekken. Kogels gaan dwars door muren en ramen heen en wie in de chaos tijdens een shooting probeert door draaideuren te vluchten, zit als een rat in de val."

HANS INVERNIZZI

Tips? Mail win@windesheim.nl